

Spis treści

Wprowadzenie | 11

Konflikt pokoleń? | 13

Wpływ środowiska | 16

Geny i kultura | 17

Nowe spojrzenie | 18

Co i gdzie w naszej podróży po strefach napięć? | 20

Rozdział 1. Warunek dobrego wychowania | 25

Narodziny mózgu | 28

Dobrze mieć duży mózg | 30

Ryzyko i bezpieczeństwo | 36

Szkoła zamiast wioski? | 38

Rozdział 2. Nowe mózgi nowych światów | 41

Oszukać ewolucję | 44

Historia pewnego wynalazku | 47

Stan odległy od równowagi | 50

Rozdział 3. Jak mózgi tworzą naszą rzeczywistość? | 53

Historia pewnego zakładu | 53

Zdanie jak landrynka | 55

Logika i bezpieczeństwo | 58

Ogniwa znaczeń | 59

Rozdział 4. Empatia. Ja, drugi człowiek | 65

Ten, kto widzi, i ten, kto działa | 66

Rodzynki, które zmieniły świat | 68

Człowiek, który spada z drabiny | 70

Neurony lustrzane u ludzi | 72

Muzycy i melomani, sportowcy i kibice,

czyli o różnicy pomiędzy tym, że

wiem, jak coś się robi, a tym,

że potrafię to zrobić | 73

Stare mózgi w nowym świecie | 77

Bliżej siebie | 78

Dwa rodzaje plastyczności mózgu | 79

Mechanizmy lustrzane i niepewne losy

dżdżownic | 83

Rozdział 5. Język – specyficzna postać mechanizmów

lustrzanych | 89

Duże mózgi muszą więcej | 91

Kultura a bagaż genetyczny | 93

Krowa jaka jest albo narysuj mi baranka | 99

Ogromny wąż w zaroślach | 102

Cudowne i pożyteczne. O znaczeniach
i wartościach baśni | 103

Rozdział 6. Skąd się biorą nastolatki? | 109

Tu i teraz czy zawsze i wszędzie? | 113

Konflikt pokoleń, czyli o co tu właściwie
chodzi? | 117

Rozdział 7. Co się dzieje w mózgu nastolatka? | 123

Dlaczego? Któż to może wiedzieć? | 126

Zanika głównie to, co leży odłogiem | 130

Szaleństwa kory przedczołowej | 133

To, że wiemy, niewiele zmienia | 138

Nastolatka „na zimno” proszę! | 138

Rozdział 8. Nastoletni mózg społeczny | 143

Teoria umysłu | 145

On czy nie on? O rozpoznawaniu twarzy | 149

A cóż to znowu za mina, młody człowieku? | 152

Przed wszystkim grupa | 155

Akceptacja, nie frustracja | 159

Rozdział 9. Okres ochronny | 161

Niebezpieczna niestabilność | 165

Nieoczywista delikatność nastolatka | 167

Młodość a choroby psychiczne | 169

Specyficzny przypadek: schizofrenia | 170

**Rozdział 10. Kiedy mózg dorośnie,
czyli kosztorys dorosłości | 175**

Kiedy nasze mózgi w pełni dojrzewają? | 176

Neuroplastyczność | 180

Kosztorys dorosłości | 183

**Po niewłaściwej stronie mocy, czyli dlaczego
kiedyś było lepiej? | 188**

Wspomnienie dobrej edukacji | 192

Wybrana bibliografia | 199